

HÅKONSHALLEN

MANDAG 01. JUNI KL 19:30

Leif Ove Andsnes & venner I

Debussy, Mozart & Fauré

VI STØTTER MORGENDAGENS HELTER

Statoils suksess skyldes i stor grad mennesker med evne og vilje til å tenke annerledes, med mot til å forsøke å gjøre det umulige mulig og med kompetanse og utholdenhet til å jobbe hardt for å oppnå enestående resultater. Skal vi lykkes i fremtiden trenger vi flere slike mennesker. Ikke bare vi, men også samfunnet vi lever i og av. Vi kaller dem morgendagens helter.

Statoil er stolt sponsor av Festspillene i Bergen.

morgendagenshelter.no

Ensemble Allegria
vinner av Statoils Klassiske
Musikkstipend 2012

Leif Ove Andsnes & venner I Leif Ove Andsnes & Friends I

HÅKONSHALLEN

Mandag 01. juni kl 19:30

Monday 01 June at 19:30

Varighet: 1 t 40 min inkl pause

Duration: 1 h 40 min including interval

Leif Ove Andsnes piano

Håvard Gimse piano

Akiko Suwanai fiolin *violin*

Ragnhild Hemsing fiolin *violin*

Ellen Nisbeth bratsj *viola*

Tanja Tetzlaff cello

Frida Fredrikke Waaler Wærvågen cello

WOLFGANG AMADEUS MOZART (1756–1791)

Pianotrio nr. 4 i E-dur *Piano Trio no. 4 in E major, K. 542*

1. Allegro
2. Andante grazioso
3. Finale Allegro

Leif Ove Andsnes, Ragnhild Hemsing,

Frida Fredrikke Waaler Wærvågen

CLAUDE DEBUSSY (1862–1918)

Sonate for fiolin og piano i g-moll *Sonata for Violin and Piano in G minor, L 140*

1. Allegro Vivo
2. Intermède: Fantasque et léger
3. Finale: Très animé

Leif Ove Andsnes, Akiko Suwanai

Pause Interval

CLAUDE DEBUSSY (1862–1918)

Sonate for cello og piano nr. 1 i d-moll *Sonata for Cello and Piano no. 1 in D minor, L 135*

1. Prologue; Lent
2. Sérénade
3. Final: Animé, légèr et nerveux

Håvard Gimse, Tanja Tetzlaff

GABRIEL FAURÉ (1845–1924)

Pianokvartett nr. 1 i c-moll *Piano Quartet no. 1 in C minor, op. 15*

1. Allegro molto moderato
2. Scherzo, Allegro vivace
3. Adagio
4. Allegro molto

Håvard Gimse, Akiko Suwanai, Ellen Nisbeth, Tanja Tetzlaff

Introduksjon ved Erling Dahl jr. kl 18:55

Introduction in Norwegian by Erling Dahl jr. at 18:55

Sponset av *Sponsored by* Statoil

Andsnes med venner – både unge og gamle

To franske mestre med deres felles idol – Mozart.

Pianoet kommer til å stå sentralt i denne konserten, og vi får et mangefasettert bilde av instrumentets muligheter gjennom kammerverkene til Fauré, Debussy og Mozart.

Den franske identiteten

Gabriel Fauré og Claude Debussy levde begge rundt det forrige århundreskiftet. Man kan si at den noe eldre Fauré og hans jevngamle, franske komponister som Saint-Saëns, C. Franck, d'Indy, Lalo og andre, ble en forutsetning for Debussy og hans musikalske retning.

I 1871 stiftet Camille Saint-Saëns Det nasjonale musikkelskap i Paris. Etter den tapte krigen mot Preussen i 1871, så komponistene at de måtte gjøre en innsats for nasjonen og for oppbyggingen av den franske identitet i kunsten.

Foreningen hadde som oppgave å framføre ny, fransk musikk – hovedsakelig kammermusikk.

Viktig inspirator

Gabriel Fauré skrev sin første pianokvartett i c-moll i 1876. Han var da organist i den store Madeleine-kirken i Paris sammen med Camille Saint-Saëns. Det var takket være kretsen rundt ham og Det nasjonale musikkelskapet, at Gabriel Fauré dristet seg til å begynne å komponere kammermusikk. Han fikk sin første pianokvartett i c-moll op. 15 framført i foreningen i 1880. Der fikk han også råd og vink fra sine kolleger angående den siste satsen, så i 1883 ble den utgitt slik vi kjenner den i dag.

Gabriel Fauré ble som professor i komposisjon og direktør ved konservatoriet i Paris en viktig lærer og inspirator for mange unge musikere. To av de mest kjente er Maurice Ravel som ble den andre og siste impresjonisten – og Nadia Boulanger som i sin tur ble lærer og forbilde for så godt som alle komponister i det 20. århundre.

«Debussyisme»

Claude Debussy startet sine komposisjonsstudier i 1880. Han hadde allerede i flere år vært student ved Paris-konservatoriet og var en meget begavet pianist. Han spilte bl.a. i en klavertrio som Tsjajkovskij tidligere velgjører, Frau von Meck, sørget for å støtte. Trioen spilte svært mye musikk av de russiske mesterne – komponister som von Meck hadde kjent og som hun elsket å høre.

Debussy slo igjennom som komponist i 1884 da han vant Prix de Rome med en kantate og fikk sitt virkelige gjennombrudd med *Prélude à l'après-midi d'un faune*. (Fauens ettermiddag).

Debussy kom etter hvert i forbindelse med de store franske poeter, malere og musikere i Paris, og det var nå han utviklet sin egen stil – først kalt «debussyisme». Etterhvert ble merkelappen som var satt på malere og poeter – impresjonisme – også brukt på hans musikk.

Debussy komponerte i alle sjangre. Vi skal få to av hans aller siste verk. Hans siste år var fylt av sykdom – både fysisk og psykisk, men han maktet å gi kammermusikkklitteraturen to kraftfulle verk.

Et musikalsk party

Hundre år før disse hadde Wolfgang Amadeus Mozart bergtatt hele Sør-Europa med sin sitt geni.

I 1788 begynte tinge å butte i mot for Mozart. Han var hoffkomponist av kammermusikk, men hans operaer – særlig *Don Giovanni* – falt ikke i smak hos overklassen. Med et relativt ukontrollert forbruk i heimen, begynte det å skorte på penger. Han tilbød derfor en venn denne pianotrioen som et påskudd til å ha et musikalsk party – som kunne gi noen inntekter. I løpet av noen dager hadde han skrevet ned trioen, og den har vist seg å være et av hans mesterverk. Det er særlig sistesatsen som byr på kompleks struktur og harmonikk. Det kan minne om et forsøk på å komprimere en symfonisk sats i en trioform.

Kanskje ikke så rart. Mozart arbeidet nemlig ikke bare med denne trioen. Samtidig skrev han sin fantastiske symfoni nr. 39 i Ess-dur. Den ble ferdig fire dager etter trioen

Tekst: Erling Dahl jr.

Leif Ove Andsnes with friends young and old

Two French masters and the idol of both – Mozart.

The piano is a central feature in this concert. We experience a multifaceted image of the possibilities of the instrument through chamber music by Fauré, Debussy and Mozart.

French identity

Gabriel Fauré and Claude Debussy both lived around the turn of the century. It is generally accepted that Fauré, the elder of the two, along with his contemporaries in France – Saint-Saëns, Franck, d'Indy, Lalo and others – was a prerequisite for Debussy and his musical style.

In 1871 Camille Saint-Saëns founded la Société Nationale de Musique – the French National Music Society – in Paris. France having suffered defeat by Prussia in 1871, the composers realised that they needed to make an effort for the nation and for the rebuilding of a French identity in the arts. The society's primary task was to perform new French music – in particular chamber music.

Important inspiration

Gabriel Fauré composed his first Piano Quartet (in C minor) in 1876. At the time he was Camille Saint-Saëns's assistant as organist in the great Église de St-Marie-Madeleine in Paris. Encouraged by the musical circles around him he tried his hand at composing chamber music. His first Piano Quartet (in C minor, op. 15) was performed in the Société in 1880. Following advice from colleagues he reworked the final movement and published it in 1883 as it is today.

As professor of composition and as director of the Paris Conservatoire Gabriel Fauré became an important teacher and an inspiration to many young musicians of the day. Two of the best known are Maurice Ravel – the second and final impressionist – and Nadia Boulanger, who in turn became a teacher and model for practically all composers in the twentieth century.

'Debussyism'

Claude Debussy embarked on his composition studies in 1880. He had already been a student at the Paris Conservatoire for several years, and was a gifted pianist, playing for instance in a Piano Trio financed by Tchaikovsky's patron, Nadezhda von Meck. The trio performed a great deal of music by the Russian masters, composers that von Meck had known personally and to whose music she loved listening.

Debussy made his breakthrough as a composer in 1884 on winning the Prix de Rome with a cantata, but his real gateway to fame was his work Prélude à l'après-midi d'un faune.

In the time that followed Debussy came into contact with the great French poets, painters and musicians in Paris and developed his own style, first referred to as Debussyisme. With time the label already applied to painters – impressionisme – was also applied to Debussy's music.

Debussy composed in a variety of genres. We shall hear two of his latest works. His latter years were filled with illness, both physical and mental, but he surmounted these obstacles to provide posterity with two powerful pieces of music.

A musical party

A hundred years earlier Wolfgang Amadeus Mozart had spellbound the whole of southern Europe with his genius. However, in 1788 things started to go wrong for him. He was employed at court as a composer of chamber music, but his operas, and in particular Don Giovanni, were not well received by the gentry. With a relatively extravagant lifestyle the Mozartian household began to fall into debt. He therefore offered a friend this Piano Trio as a pretext to hold a musical party, so that he could secure some income. In the course of a few days he had written down the trio, which turned out to be one of his masterpieces. This is not least due to the final movement. With its complex structure and harmonies, it seemingly compresses a movement of a symphony into the format of a trio.

Perhaps that should be no surprise. Mozart was working not only on this trio at the time; he was concurrently composing his fabulous Symphony no. 39 in E flat major, which he completed three days after the trio.

Text: Erling Dahl jr.

English version: Roger Martin

Foto: Tamihito Yoshida

Akiko Suwanai er den yngste vinneren av den internasjonale Tsjajkovskij-konkurransen noensinne. Hun har optrådt med Philadelphia Orchestra, London symfoniorkester, Czech Philharmonic Orchestra, BBC Philharmonic, Oslo-filharmonien, NHK symfoniorkester og Orchestre de Paris. Hun har samarbeidet med dirigenter som Vladimir Ashkenazy, Sir Andrew Davis, David Robertson, Susanna Mälkki, Neeme Järvi, Paavo Järvi, Sakari Oramo og Seiji Ozawa. Suwanai har et bredt repertoar som strekker seg fra Bach til samtidskomponister. Hun fremførte urpremierer av Peter Eötvös' fiolinkonsert *Seven* på festivalen i Lucerne, og ble invitert til Helsinki-festivalen for å fremføre *Salonens* fiolinkonsert dirigert av komponisten. Hun er kunstnerisk leder for International Music Festival NIPPON, som hun grunnla i 2013, og har der fremført verdenspremierer på *Eric Tanguy's In a Dream* med pianist Akira Eguchi. På 2015-festivalen urfremfører hun *Karol Beffas* fiolinkonsert sammen med Deutsche Kammerphilharmonie Bremen. Andre høydepunkter denne sesongen inkluderer hennes debut med Bournemouth Symphony Orchestra og Vancouver Symphony Orchestra.

Akiko Suwanai is the youngest ever winner of the International Tchaikovsky Competition. She has performed with The Philadelphia Orchestra, London Symphony Orchestra, Czech Philharmonic Orchestra, BBC Philharmonic, Oslo Philharmonic Orchestra, NHK Symphony Orchestra and Orchestre de Paris. Conductor collaborations include Vladimir Ashkenazy, Sir Andrew Davis, David Robertson, Susanna Mälkki, Neeme Järvi, Paavo Järvi, Sakari Oramo and Seiji Ozawa. Suwanai has a broad repertoire ranging from Bach to contemporary composers. She performed the world premiere of Peter Eötvös' violin concerto *Seven* at the Lucerne Festival, and was invited to the Helsinki Festival to perform *Salonen's* Violin Concerto conducted by the composer. Suwanai is Artistic Director of the International Music Festival NIPPON, which

she launched in 2013. At the Festival she has performed the world premiere of *Eric Tanguy's In a Dream* with pianist Akira Eguchi. The 2015 edition sees her give the world premiere of *Karol Beffa's* Violin Concerto with The Deutsche Kammerphilharmonie Bremen. Other highlights for this season include her debut with the Bournemouth and Vancouver Symphony Orchestras.

Foto: Thor Østbye

Ragnhild Hemsing begynte å spille fiolin som femåring. Som niåring ble hun invitert til å studere ved Barratt Due musikk-institutt i Oslo. Hun hadde sin konsertdebut sammen med Bergen Filharmoniske orkester som 13-åring. Året etter ble hun invitert til å spille med Oslo-Filharmonien. Siden den gang har hun samarbeidet med alle større norske orkestre, i tillegg til blant andre Minnesota Orchestra, Ukrainas nasjonale filharmoniske orkester og Danmarks radios symfoniorkester. Hun har optrådt ved flere norske festivaler, deriblant Festspillene i Bergen, Oslo Kammermusikkfestival og Førdefestivalen. Hemsing kombinerer gjerne folkemusikk med et mer klassisk repertoar. I løpet av sin karriere har hun vunnet samtlige store musikkkonkurranser i Norge, og blitt tildelt priser i konkurranser som Kocian internasjonale fiolinkonkurranse og European Music Prize for Youth.

Ragnhild Hemsing began to play the violin at five years of age, and was invited to enrol at the prestigious Barratt Due Institute of Music in Oslo at the age of nine. At only 13 years of age Hemsing made her debut with the Bergen Philharmonic. The following year she was invited to make her debut with the Oslo Philharmonic Orchestra. Since then she has performed with all major Norwegian orchestras as well as with the Danish National Radio Symphony Orchestra, the Ukrainian National Philharmonic Orchestra and Minnesota Orchestra, among others. Hemsing has been the recipient of many prizes, including First Prize and European

Union Prize at the Kocian International Violin Competition, First Prize and Special Prize at the 2003 European Music Prize for Youth, as well as winning all of Norway's major youth competitions.

Foto: Nikolaj Lund

Ellen Nisbeth (f. 1987) er regnet som en av de mest lovende bratsjister i dag. Hun har studert med professor Peter Herresthal på Norges Musikkhøgskole, ved Kungliga Musikhögskolan i Stockholm and Royal College of Music i London. I 2012 vant hun Den svenske solistpris, og i 2013 mottok hun Den norske solistpris i konkurranse med andre fremragende solister fra de øvrige nordiske landene. Hun har spilt med en rekke store orkestre i Norge og Sverige og gjestet de viktigste kammermusikkfestivaler i Skandinavia. I 2014 ga hun sammen med det svenske Krinkastings-orkesteret urfremførelsen av en bratsjkoncert skrevet til henne av Britta Byström.

Ellen Nisbeth (born 1987) is regarded as one of the most promising young violists today. She has studied under professor Peter Herresthal at the Norwegian Academy of Music, at the Royal College of Music in Stockholm and the Royal College of Music in London. In 2012 she was awarded the Swedish Soloist Prize, and in 2013 she won the Norwegian Soloist Prize in competition with soloists from all the Nordic countries. Nisbeth has appeared with several of the major Nordic orchestras and has played at many of the most important festivals in Scandinavia. In 2014 she and the Swedish Radio Symphony Orchestra gave the world premiere of a viola concerto written for her by Britta Byström.

Tanja Tetzlaff studerte med Bernhard Gmelin i Hamburg og Heinrich Schiff ved Mozarteum i Salzburg. Etter å ha lyktes i en rekke internasjonale konkurranser, har Tetzlaff siden optrådt sammen med verdenskjente orkestre som Tonhalle-Orchester

Zürich, Bayerische Rundfunk, Royal Flandern Orchestra, Orchestre Philharmonique de Radio France, Orchestre de Paris og Cincinnati symfoniorkester. Hun har samarbeidet med dirigenter som Lorin Maazel, Daniel Harding, Philippe Herreweghe, Sir Roger Norrington, Vladimir Ashkenazy, Paavo Järvi og Heinz Holliger. Tetzlaff har utviklet et bredt repertoar som består av både klassiske komposisjoner og samtidsmusikk. Kammermusikk spiller også en viktig rolle i karrieren hennes. Hun gir jevnlig konserter i serier og på festivaler som Heidelberger Frühling, Edinburgh-festivalen og Heimbach-festivalen. Kammermusikk-partnerne hennes er blant verdens fremste musikere, deriblant Lars Vogt, Leif Ove Andsnes, Alexander Lonquich og hennes bror Christian, som hun grunnla Tetzlaff Quartet sammen med.

Foto: Giorgia Bertazzi

Tanja Tetzlaff studied with Bernhard Gmelin in Hamburg and with Heinrich Schiff at the Mozarteum in Salzburg. Having successfully participated in many international competitions, Tetzlaff has performed with world-renowned orchestras including the Tonhalle-Orchester Zürich, the Bayerische Rundfunk, Royal Flandern Orchestra, Orchestre Philharmonique de Radio France, Orchestre de Paris and the Cincinnati Symphony Orchestra. She has collaborated with conductors including Lorin Maazel, Daniel Harding, Philippe Herreweghe, Sir Roger Norrington, Vladimir Ashkenazy, Paavo Järvi and Heinz Holliger. Tetzlaff has developed an extensive repertoire including both classical and modern compositions. Chamber music also plays a significant part in her career. She gives regular recitals in concert series and at festivals such as the Heidelberger Frühling, the Festival in Edinburgh and Heimbach Festival. Her chamber music partners are some of the world's foremost musicians, including Lars Vogt, Leif Ove Andsnes, Alexander Lonquich and her brother Christian, with whom she founded the Tetzlaff Quartet.

Frida Fredrikke Waaler Wærvågen startet sin karriere som 5-åring ved Horten Kulturskole. Hun har siden studert med Aage Kvalbein, Truls Mørk og Frans Helmerson, og fullførte i 2014 masterstudier ved Kungliga Musikhögskolan i Stockholm med professor Torleif Thedéen. Waaler Wærvågen har vunnet priser og stipend internasjonalt og nasjonalt: "Young Musician" i Tallin, Antonia Janigro International Cello Competition i Porec, Arve Tellefsens musikkpris, RWE Dea musikkstipend, samt flere. Hun har gjort seg bemerket som solist med en rekke orkestre i inn- og utland, deriblant Oslo Filharmoniske Orkester, Kringkastingsorkesteret, Münchner Rundfunkorkester, Zürich Kammerorkester, Kaunas Philharmonic and Gøteborg Symfoni-orkester. Frida Fredrikke har jobbet som solocellist i det Kungliga Hovkapellet, Kungliga Operans Orkester i Stockholm, og er fast gruppeleder i strykeorkesteret Ensemble Allegria.

Frida Fredrikke Waaler Wærvågen started her career aged 5 at the local music school in Horten. Since then she has studied with Aage Kvalbein, Truls Mørk, and Frans Helmerson, and in 2014 she graduated from her Master's degree studies at the Royal College of Music in Stockholm with Torleif Thedéen. Waaler Wærvågen has won several prizes and scholarships both international and national: "Young Musician" in Tallin, Antonia Janigro International Cello Competition in Porec, Arve Tellefsen Music Price, RWE Dea Music Scholarship and many more. She has made her mark as a soloist with several orchestras at home and abroad including the Oslo Philharmonic Orchestra, the Norwegian Radio Orchestra, Münchner Rundfunk-orkester, Zürich Chamber Orchestra, Kaunas Philharmonic and Gothenburg Symphony Orchestra. Waaler Wærvågen has been solo cellist in the Royal Swedish Opera Orchestra in Stockholm, and is section leader in the string orchestra Ensemble Allegria.

Foto: Jon Andresen

Håvard Gimse har opptrådt under Festspillene hvert år siden 1986, og har blant annet vært solist i Griegs a-mollkonsert, gitt solokonsert og opptrådt i en rekke kammermusikksammenhenger. Siden han vant 1. pris i Den europeiske klaverkonkurransen for ungdom «Jugend Musiziert» i 1987, har Gimse skapt seg en stadig økende internasjonal virksomhet uten å delta i konkurranser. Blant Gimses utmerkelse er Steinway-prisen (1995), Grieg-prisen (1996) og Sibelius-prisen (2004). Han har mer enn 30 internasjonalt anerkjente cd-innspillinger bak seg.

Håvard Gimse has been a recurring guest at the Bergen International Festival ever since 1986, and has played the A minor Concerto, given recitals and performed in various chamber music concerts. After winning the first prize at the European piano competition Jugend Musiziert in 1987, Gimse has been increasingly successful abroad without participating in competitions. Among his distinctions are the Steinway Prize (1995), the Grieg Prize (1996) and the Norwegian Sibelius Society's Sibelius Prize (2004). He has released more than 30 internationally acclaimed recordings.

Leif Ove Andsnes er født på Karmøy, og studerte blant annet hos Jiri Hlinka ved Bergen Musikkonservatorium. Et år etter hans debut som 17-åring, var han solist på Griegs a-mollkonsert på Festspillene i Bergen. Han opptrer i verdens ledende konsertsaler med verdenskjente orkestre hver sesong, og er aktiv i platestudio og som kammermusiker. Han utfremførte Bent Sørensens *The Shadows of Silence* og Marc André Dalbavies pianokonsert, som begge er skrevet for ham. Andsnes var i mange år kunstnerisk leder for Risør Kammermusikkfest, og var musikalsk leder for Ojai Music Festival i California i 2012. I 2013 ble han innsatt i Gramophones Hall of Fame. Andsnes har mottatt en rekke priser, deriblant Kommandør av St. Olavs Orden, Peer Gynt-prisen, Royal

Philharmonica Society-prisen for beste instrumentalist, Gilmore-prisen, seks Gramophone-priser og åtte Grammy-nominasjoner. Han er professor ved Norges Musikkhøgskole, gjesteprofessor ved Det Kongelige Danske Musikkonservatorium i København og medlem av Kungliga Musikaliska Akademien i Stockholm.

Foto: Helge Hansen

Leif Ove Andsnes grew up on the island of Karmøy, Norway and studied with Jiri Hlinka at the Bergen Conservatory. A year after making his recital debut at the age of 17, he performed the Grieg Piano Concerto at the Bergen International Festival. He gives recitals and plays concertos each season in the world's leading concert halls and with the foremost orchestras. Andsnes is also an active recording artist, as well as an avid chamber musician, and continually explores different combinations of music. He premiered Bent Sørensen's *The Shadows of Silence* and Marc André Dalbavie's *Piano Concerto*, both written for him. He was co-artistic director of the Risør Festival of Chamber Music for nearly two decades, and was music director of California's 2012 Ojai Music Festival. He was inducted into the Gramophone Hall of Fame in July 2013. Andsnes has received numerous awards, including Commander of the Royal Norwegian Order of St. Olav, the Peer Gynt Prize, the Royal Philharmonic Society's Instrumentalist Award, the Gilmore Artist Award, six Gramophone Awards and eight Grammy nominations. He is a professor at the Norwegian Academy of Music in Oslo, a Visiting Professor at the Royal Music Conservatoire of Copenhagen and a member of the Royal Swedish Academy of Music.

For sidefoto: Helge Hansen (Leif Ove Andsnes), Tamihito Yoshida (Akiko Suwanai), Thor Østbye (Ragnhild Hemsing), Giorgia Bertazzi (Tanja Tetzlaff), Nikolaj Lund (Ellen Nisbeth), John Andersen (Håvard Gimse)

